

Fiscale aspecten van de verkiezingsprogramma's

31 augustus 2012

12 september mogen we weer: Tweede Kamerverkiezingen. Heeft u de verschillende verkiezingsprogramma's doorgeworsteld? Gelezen? Gaat u fiscaal kiezen? Laat u uw hart spreken, of kiest u met een onderbuikgevoel?

Er is keus genoeg. Bij de Kiesraad hebben zich maar liefst 50 partijen geregistreerd voor de komende Tweede Kamerverkiezingen. Die 50 partijen doen uiteraard niet allemaal in alle regio's mee, maar desondanks blijft er genoeg te kiezen. In deze special bieden wij u een overzicht van de fiscale aspecten van de verkiezingsprogramma's van de grote, landelijke partijen. Om een weloverwogen fiscale keuze te kunnen maken.

Een fiscale paragraaf

Die ontbreekt in de verkiezingsprogramma's. Op één na, de Christen Unie (CU) heeft als enige partij een volwaardige fiscale paragraaf in het programma. Bij alle andere partijen staan de fiscale plannen verscholen, ondergeschoven bij andere onderwerpen. Dat maakt het vergelijken er niet gemakkelijker op. De fiscale plannen in de verkiezingsprogramma's zijn veelal verhuuld in wollig taalgebruik; mooie woorden, die weinig, en vaak niets zeggen. Dat is opmerkelijk, omdat het Lenteakkoord, en vooral ook de commotie daarna – zie ook BelastingBelangen, april 2012: [Het Lenteakkoord: wég is het begrotingstekort](#) en juni 2012; [Het Lenteakkoord als Begrotingsakkoord 2013 naar de Tweede Kamer](#) – duidelijk heeft gemaakt dat de politieke partijen nogal verschillend denken over belangrijke fiscale onderwerpen. Zoals de hypotheekrenteaftrek, de forenzentaks, het ontslagrecht met de bijbehorende problematiek van hoge exitbonussen, en nog veel meer. Mogelijkheden te over om je als politiek partij te profileren. Een gemiste kans? Of voorzichtigheid in moeder's porseleinkast, om de coalitievorming na 12 september niet moeilijker te maken dan die al is.

De woningmarkt: het H-woord en starters

In het Begrotingsakkoord 2013 wordt voorgesteld om de aftrek van hypotheekrente per 1 januari 2013 te beperken: de rente is nog slechts aftrekbaar als die verschuldigd is op een lening die volledig en ten minste annuïtair in 30 jaar wordt afgelost. Alle per 31 december 2012 bestaande eigenwoning-leningen worden ontzien: de renteaftrek blijft ongewijzigd, de maximale periode met renteaftrek blijft 30 jaar, én de vrijstelling in box 1 voor de kapitaalverzekering eigen woning blijft onverkort gehandhaafd.

Met het Lenteakkoord is het vroegere H-woord uit de politiek bespreekbaar geworden. Dat is winst. Nu de afronding nog. Daarover lopen de gedachten van onze politici sterk uiteen.

Het meest radicale standpunt komt toe aan de PVV. Wilders c.s. wil niets doen aan de hypotheekrenteaftrek. Helemaal niets, alles bij het oude laten. Zijn verkiezingsprogramma hekelt het Lenteakkoord van de Kunduz-coalitie – dat akkoord is gesloten tussen de politieke partijen die ook de missie naar Kunduz, Afghanistan hebben gesteund – op alle punten.

VVD en CDA gaan voor de aanpassing zoals die in het Begrotingsakkoord is vastgelegd. Deze verkiezingsprogramma's leggen vooral de nadruk op het handhaven van de status quo voor de per 31 december 2012 bestaande gevallen.

D66 en de SGP willen nog wel wat meer doen aan een beperking van de hypotheekrenteaftrek. D66 bepleit een

'verdere' hervorming, de SGP een 'geleidelijke' hervorming. Meer informatie wordt niet aangereikt: de kiezer mag dat kennelijk zelf invullen.

Verdergaande beperkingen van de eigenwoningrenteaftrek treffen we aan bij de CU, SP en PvdA. De CU wil de maximale schuld waarover renteaftrek wordt verleend 'geleidelijk' verlagen naar € 500.000, tegen een belastingtarief van 30%. De SP stelt dat maximum lager, op € 350.000, met een aftrek tegen een belastingtarief van 42%. Die aanpassing moet in 10 jaar tijd doorgevoerd worden. De PvdA gaat hier het verste: een renteaftrek over een eigenwoningsschuld van maximaal het bedrag van de gemiddelde huizenprijs (thans € 237.000), tegen een vast belastingtarief van 30%. Alle nieuwe hypotheekrenteaftrek moet verplicht in 30 jaar annuïtair afgelost worden, en de huidige vrijstellingen voor de kapitaalverzekering en spaarrekening eigen woning moeten vervallen. Dat doel moet gerealiseerd worden binnen een tijdsbestek van 30 jaar. Tenslotte nog de Groen Links (GL) en de Partij voor de dieren (PvdD): die willen beiden de hypotheekrenteaftrek op termijn volledig afschaffen.

Starters op de woningmarkt mogen zich verheugen in een brede belangstelling van de politiek. Vrijwel alle politieke partijen willen hen – op uiteenlopende wijze – tegemoet komen. Een wordcloud maakt duidelijk dat een vrijstelling voor de overdrachtsbelasting en een hogere vrijstelling in de schenkbelasting (tot € 100.000 in plaats van de huidige € 50.300) hier het hoogste scoren. Verder veel losse ideeën. Het CDA wil een bouwspaarregeling voor starters, de SP een tijdelijke startersaftrek, de GL een starterspremie, en de CU wil het werknemersdeel van de pensioenpremie niet gebruiken voor pensioenopbouw, maar voor aflossing van de woningsschuld.

Welke kant gaat de woningmarkt op? Dat hangt er van af wat de kiezers op 12 september zeggen. En zo hoort het ook. Dat de renteaftrek voor eigen woningen beperkt gaat worden staat vast, en goede kans dat ook bestaande gevallen toch al een veertje moeten gaan inleveren. Starters krijgen vast enige tegemoetkoming. Een verdere verlaging van de overdrachtsbelasting lijkt onwaarschijnlijk, een hogere vrijstelling voor de schenkbelasting kan altijd. Maar vaders en moeders die kunnen rekenen, komen al snel tot de conclusie dat ze hun kind dan beter een wat ruimere lening kunnen geven voor de aanschaf van een woning, en de rente daarop aan het kind terugschenken. Dan betaalt de fiscus veel meer mee aan de financieringslast dan 10% schenkbelasting.

Winst voor ondernemers

Nagenoeg alle politieke partijen hebben in hun verkiezingsprogramma 'warme' woorden voor ondernemers. Mooie woorden, maar minder concrete plannen.

De VVD wil 'perspectief bieden aan ondernemers', de PvdA is 'trots op echte ondernemers', het CDA vindt dat ondernemers 'respect verdienen' en roemt 'het familiebedrijf dat ... past bij onze ambitie voor een meer duurzame economie'. D66 wil 'ruimte voor ondernemers', de SP wil zzp-ers in diverse sectoren verplicht onder de sociale zekerheid brengen.

Met een betere stofkam zijn er wel concrete maatregelen te vinden. Het CDA wil een eenvoudige ondernemerswinstbelasting invoeren. Dat lijkt aan te sluiten bij de winstbox van VVD-staatssecretaris Weekers (zie ook Belastingbelangen, april 2011: [Een nieuw belastingstelsel, mean en lean](#)), de PvdA ziet zo'n aparte winstbox ook wel zitten.

Alle partijen willen – politiek correct – de regeldruk voor ondernemers beperken. Een pregnant punt daarbij in het VVD-programma is dat gemeenten ondernemers nog slechts eenmaal per jaar één factuur mogen sturen waarop alle lokale lasten staan vermeld. De VVD wil ook de MKB-winstvrijstelling verhogen, en de regeling voor 'durfkapitaal' tot € 100.000 belastingvrij in box 3-heffing herinvoeren.

De PvdA wil de BTW in de bouw van 19% naar 6% verlagen, en 'om echt ondernemerschap te stimuleren' vreemd en eigen vermogen gelijk gaan belasten. Verder is het een uitgesproken wens om de succesvolle regeling van fiscaal vrije afschrijving voor bedrijfsinvesteringen weer – tijdelijk, voor 2013 en 2014 – in te voeren.

D66 wil voor de zelfstandigenaftrek het urencriterium schrappen, en dat vervangen door een omzetcriterium (zie ook Belastingbelangen, december 2011: [Urencriterium: het is nog niet afgeschaft](#)). D66 is met de PvdA, de SP en GL voorstander van het schrappen van de 'disproportionele renteaftrek in de vennootschapsbelasting'. De PvdD wil de landbouwwijziging afschaffen, behoudens voor biologische bedrijven.

De forenzentaks: woon-werkvergoeding

Bij het Lenteakkoord is afgesproken om alle reiskostenvergoedingen voor het woon-werkverkeer vanaf 1 januari 2013 te gaan belasten. Dit geldt voor alle vormen van vervoer: per auto, met het openbaar vervoer of op de fiets. Voor ondernemers of werknemers met een auto van de zaak of met een leaseauto worden de woon-werkkilometers vanaf 1 januari 2013 als privékilometers aangemerkt. Deze kilometers gaan meetellen bij de vraag of de bijtelling privégebruik auto moet worden toegepast. Deze regeling gaat gelden voor personen- en bestelauto's. Voor OV-abonnementen en leaseauto's is een overgangsregeling voorgesteld, per 25 mei 2012, de dag waarop het Lenteakkoord openbaar is gemaakt. Deze maatregelen zijn goed voor een extra belastingopbrengst van ruim € 1,3 miljard. Zie ook BelastingBelangen, juni 2012: [Woon-werkverkeer in 2013 en volgende jaren](#).

De meeste verkiezingsprogramma's verwerpen het afschaffen van de vrije vergoeding voor het woon-werkverkeer. De PVV is tegen omdat 'heel veel hardwerkende mensen keihard worden getroffen in hun portemonnee'. Ook de VVD heeft dat standpunt met eenzelfde onderbouwing om 'hardwerkende Nederlanders niet zwaarder te belasten'. De PvdA neemt afstand en wil de forenzentaks gedeeltelijk terugdraaien omdat 'steeds meer middenklassers in de problemen komen'. Ter dekking wordt er een kilometerheffing voorgesteld van 4 cent per kilometer voor personen- en bedrijfswagens, 20 cent voor vrachtwagens en een spitsheffing. De SP kiest voor een nagenoeg gelijke oplossing, zij het dat de heffing voor personen- en bedrijfswagens wat hoger, en voor vrachtwagens wat lager uitpakt. Het CDA formuleert het nog weer anders. Die partij kiest voor een vlakke kilometerheffing, waarin de afschaffing van het reiskostenforfait is verdisconteerd'. Wat en hoe dat inhoudt, blijft verder onduidelijk. En de motorrijtuigenbelasting moet flink omhoog.

D66, GL, CU en de PvdD ontzien het openbaar vervoer: een belastingvrije vergoeding van OV-reizen moet gehandhaafd blijven. De auto mag wel wat zwaarder worden belast, met als heffingsgrondslag het gebruik en niet het bezit. Van GL mag de bijtelling privégebruik auto zo nodig wel wat hoger dan de huidige 25% worden gesteld.

Tarieven: hoger, lager

GL blijft haar partijnaam eer aan doen, en bepleit een verdergaande fiscale vergroening, met gelijktijdig een verhoging van alle milieuheffingen. PvdA, SP, D66, CU en PvdD willen ook betekenisvolle groene accenten plaatsen in de belastingheffing. Met de invoering van een kerosinebelasting, het afschaffen van de wegenbelasting, en een variabele beprijzing van auto's.

Het CDA kiest voor invoering van een sociale vlaktaks, met een vast belastingtarief van circa 35%.

Daarbovenop moet dan wel – vanuit het oogpunt van solidariteit – een aanvullende solidariteitsheffing komen voor topinkomens. Waar dat begint en eindigt, wordt opengelaten.

SP, GL en PvdA zijn daarin meer concreet: er moet een hoger toptarief in de inkomstenbelasting komen, voor GL en de PvdA van 60%, voor de SP van 65%, en wel bij alle drie de partijen vanaf een inkomen van € 150.000. De SP wil daarnaast een aparte vermogenswinstbelasting met een tarief van 40%, en een tweede schijf in box 3, voor grote vermogens. De VVD gaat voor belastingverlaging 'omdat hard werken en ondernemerschap moeten lonen. De VVD wil dat mensen die geld verdienen een groter deel daarvan overhouden om zelf te besteden'. Bij de invulling daarvan wordt met name gewezen op het fors verhogen van de arbeidskorting. De PVV spant hier de kroon: die wil alle belastingen verlagen, de inkomsten- en vennootschapbelasting, de energieheffing, de BTW en de benzineaccijns, door het fameuze kwartje van Kok terug te geven. Niet duidelijk is hoe dat alles budgettair neutraal kan worden doorgevoerd.

Een stemadvies

Deze special geeft u geen stemadvies. BelastingBelangen vindt de fiscale aspecten van de verkiezingsprogramma's belangrijk, maar er is meer in dit leven dan belastingen en dat meerdere is ook / meer

bepalend voor uw keuze op 12 september. Wij verwijzen u graag naar de stemwijzer: zie ook stemwijzer.nl. Op één fiscaal aspect in de verkiezingsprogramma's is een advies hier wél op zijn plaats. Dat ziet op de vraag hoe de politieke partijen omgaan met belastingontduikers. De van oudsher bekende politieke partijen hintten hier allemaal op horizontaal toezicht. De VVD is 'voor een overheid die ondernemers vertrouwt', de PvdA vindt dat 'inspecteurs moeten samenwerken en gelijktijdig controleren. Bij gebleken goed gedrag wordt uitgegaan van vertrouwen in plaats van wantrouwen'. Maar 'waar nodig moet gewoon worden opgetreden'. Dat laatste vindt de ouderenpartij 50Plus ook. In de '50PlusPunten' wordt als speerpunt genoemd het 'met snelheid en kracht aanpakken van de jaarlijkse belastingontduiking van € 30 miljard'. De ouderenpartij baseert zich voor dit immens bedrag aan belastingfraude op onderzoek van het Tax Justice Network en Tax Research UK. De Libertarische Partij (LP) wil weer heel anders omgaan met belastingontduikers. De LP streeft naar afschaffing van alle belastingen, in een wereld 'waar niemand wordt gedwongen om zijn of haar leven en eigendom op te offeren voor een ander'. In die wereld moeten belastingontduikers niet worden aangepakt. Integendeel; zij verdienen volgens de LP 'collectief en onvoorwaardelijk gratie'. Zo'n behandeling verdient uw stem niet. BelastingBelangen biedt u volop mogelijkheden voor belastingbesparing binnen de grenzen van de wet.